

*Др Ивица Јанковец,
професор Правног факултета, Крагујевац
правни саветник “Енергопроект Холдинга” а.д., Београду*

Карактеристике акција које се користе у поступку својинске трансформације друштвеног капитала у предузећима

Наше важеће право разликује више врста и класа акција¹⁾ које се користе у поступку својинске трансформације (номинирања) друштвеног капитала у предузећима. То су: 1. обрачунске акције; 2. акције које се стичу по основу уписа; 3. акције које се преносе Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених; 4. акције које се стичу уплатом; 5. акције које се преносе Акцијском фонду.

Свака од тих категорија акција има одређене карактеристике по којима се разликује од других наведених акција. А све те акције, заједно посматрано, имају знатне специфичности у односу на акције које је издало акционарско друштво које је основано искључиво номинираним (власничким) капиталом.

Правни режим наведених акција уређен је прописима о својинској трансформацији предузећа и других организација које располажу друштвеним и државним капиталом.²⁾ Тек супсидијарно, као *lex generalis*, важе за те акције норме о акцијама из Закона о предузећима и Закона о хартијама од вредности.

1. Подела на врсте акција врши се у зависности од тога да ли акција гласи на име или на доносиоца. С обзиром на класу разликују се обичне (редовне) и приоритетне (повлашћене) акције – Закон о предузећима, “Сл. лист СРЈ” број 29/96, члан 220.
2. Закон о основама промене власништва друштвеног капитала, “Сл. лист СРЈ” број 29/96; Закон о својинској трансформацији, “Сл. гласник РС” број 32/97.

Прописи о својинској трансформацији примењују се, *mutatis mutandis*, и приликом трансформације друштвеног капитала у уделе у друштвима с ограниченом одговорношћу. Зато о томе неће бити речи у даљем тексту.

Процес приватизације друштвеног капитала почео је у Југославији 1989. године.³⁾ Међутим, пропис о томе престао је да важи 1996. године, доношењем нових прописа, па ћемо зато указати само на оне његове норме које и данас могу имати практични значај.

1. Обрачунске акције

Предузеће које располаже друштвеним капиталом дужно је да вредност тог капитала искаже у тзв. обрачунским акцијама.⁴⁾ Обрачунске акције у ствари нису акције, у смислу хартија од вредности. Оне немају власника, не дају право на дивиденду, могу се преносити само у поступку трансформације друштвеног капитала. Постоје једино као обрачунска категорија у основном капиталу предузећа, у његовом статуту и билансу стања, не емитују се. Одатле и назив “обрачунске акције”.

Остварена добит по основу друштвеног капитала расподељује се за повећање основног капитала и за поделу запосленима.⁵⁾

У предузећима која су отпочела поступак својинске трансформације, тако да друштвени капитал представља само део основног капитала, тај део се исказује у обрачунским акцијама.

Представнике друштвеног капитала у скупштини акционарског друштва бирају запослени у друштву. Статутом друштва мора бити одређен број тих представника и којим ће бројем гласова по основу обрачунских акција сваки од њих располагати.⁶⁾

Подела друштвеног капитала у друштвеном предузећу на одређени број делова исте номиналне вредности је први корак у поступку трансформације тог капитала. Тек после тога је могуће стицање тих делова од стране заинтересованих лица.

Обрачунске акције немају статус сопствених акција.⁷⁾ То значи да предузеће није дужно да отуђи те акције у роковима који иначе важе кад су у питању сопствене акције.⁸⁾ Друштвено предузеће самостално одлучује о промени својинског карактера друштвеног капитала.⁹⁾ Одлуку о промени власништва друштвеног

3. Закон о друштвеном капиталу, “Сл. лист СФРЈ” број 84/89.

4. Закон о основама промене власништва друштвеног капитала, “Сл. лист СРЈ” број 29/96, члан 2. став 3.

5. Закон о предузећима, “Сл. лист СРЈ” број 29/96, члан 303.

6. Исти закон, члан 394.

7. Исти закон, члан 400. став 3.

8. Исти закон, члан 240.

9. Закон о основама промене власништва друштвеног капитала, члан 5. став 1.

капитала доноси надлежни орган предузећа.¹⁰⁾ У друштвеним предузећима која су усагласила своју организацију са Законом о предузећима, то је скупштина предузећа, коју чине представници запослених.¹¹⁾

2. Акције које се стичу по основу уписа

До 60% обрачунских акција у предузећу које је донело одлуку о трансформацији друштвеног капитала имају право да упишу лица која су запослена или која су била запослена у предузећу у коме се врши својинска трансформација, другом предузећу које располаже друштвеним или државним капиталом, као и другом облику организовања који обавља делатност средствима у друштвеној или државној својини, односно државном органу и организацији или органу јединице територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и осигурани и неосигурани земљорадници.¹²⁾ Запослени и друга наведена лица имају право на стицање акција чија је номинална вредност 400 ДЕМ у динарској противвредности за сваку пуну годину радног стажа.¹³⁾ То право може се остварити највише за 40 година радног стажа.¹⁴⁾

Ако у основном капиталу акционарског друштва има и друштвеног и номинираног (акционарског) капитала, запослени у друштву могу по основу уписа стећи до 60% акција које се односе на друштвени капитал. Јер, само друштвени капитал се трансформише.¹⁵⁾ У предузећу са мањинским друштвеним капиталом одлука о својинској трансформацији друштвеног капитала може се донети и већином гласова запослених.¹⁶⁾ Дакле, у таквим случајевима за својинску трансформацију мањинског друштвеног капитала није нужна одлука скупштине друштва, у којој акционари имају већину и којима можда није у интересу да се део основног капитала који чини друштвени капитал трансформише у акционарски. У нашој стручној литератури постоји мишљење према којем радници који раде на друштвеним средствима – мањинским друштвеним капиталом имају право да се организују као акционарско друштво, и то средствима која представљају мањински друштвени капитал и да донесу одлуку о трансформацији – приватизацији тог мањинског друштвеног капитала.¹⁷⁾

10. Исти закон, члан 5. став 2.

11. Закон о предузећима, члан 394. став 1.

12. Закон о својинској трансформацији, "Сл. гласник РС" број 32/97, члан 11. ст. 1. и 2.

13. Исти закон, члан 12. став 2.

14. Исти закон, члан 12. став 5.

15. Исти закон, члан 13. став 1.

16. Исти закон, члан 10. став 4.

17. Митровић, др Ј., "Право радника који раде и управљају мањинским друштвеним капиталом у мешовитом предузећу у поступку трансформације – приватизације", Право и привреда, број 5-8/99, стр.282

Право на стицање акција по основу уписа имају лица која су држављани Савезне Републике Југославије.¹⁸⁾ Приликом емитовања оснивачких и других емисија акција акционарских друштава такво ограничење на постоји.

Ове акције третирају се као уплаћене. За номинални износ уписаних акција умањује се друштвени капитал у предузећу чији се капитал трансформише.¹⁹⁾ Тај се износ исказује у пословним књигама предузећа као акцијски (номинирани) капитал. Лица која имају право да стекну акције по основу уписа имају то право по основу свог учешћа у стварању друштвеног, односно државног капитала.²⁰⁾

Акције које су стечене по основу уписа морају да гласе на име. Акције се уписују потписивањем изјаве о упису (тзв. уписнице).²¹⁾ Сваки акционар и број акција које је стекао уписују се у књигу акционара коју је дужно да води акционарско друштво.²²⁾

За акције које је емитовало по основу уписа запослених, друштво не треба да издаје (штампа) хартије од вредности.²³⁾ То би био сувишан трошак, јер ималац такве акције не може је непосредно пренети на друго лице. Уместо хартија од вредности друштво може уписницима акција издати одговарајуће потврде. На основу такве потврде они ће остваривати право на учествовање у раду скупштине друштва и право на учешће у дивиденди.

У изјави о упису акција (тзв. уписници) лице које је подноси дужно је да се изјасни да ли је већ у неком другом предузећу стекло право на бесплатне акције. Евиденцију оствареног права на акције води централни депо хартија од вредности при надлежној организацији, у складу са посебним законом који тек треба донети.²⁴⁾ Кроз евиденцију коју води централни депо хартија од вредности може се контролисати да ли се номинални износ акција које је уписало једно лице у разним предузећима креће у дозвољеним границама.

Међутим, акције које запослени стичу по основу уписа не могу се сматрати акцијама у правом смислу речи. То из разлога што је њихова негоцијабилност ограничена. А једна од основних карактеристика хартија од вредности, па и акција, јесте да служе преносу права које је у њима инкорпорисано. У првој години, рачунајући од истека рока за закључење уговора о упису акција, издаје се 10 одсто уписаних акција, у другој и трећој години по 20 одсто, а у четвртој и петој години по 25 одсто. Само оне акције које су издате могу бити у промету. А и издате акције стављају се у промет путем берзанских посредника преко финансијске берзе.²⁵⁾ Није, дакле, дозвољен ванберзански промет акција које су стечене по ос-

18. Закон о својинској трансформацији, члан 11. став 1.

19. Исти закон, члан 12. став 7.

20. Исти закон, члан 12. став 1.

21. Исти закон, члан 18. став 3.

22. Закон о предузећима, члан 232. став 1.

23. Исти закон, члан 222. став 2.

24. Закон о својинској трансформацији, члан 16.

25. Исти закон, члан 20. став 3.

нову уписа на терет друштвеног капитала. Акционарско друштво мора да одбије да упише такав пренос у књигу акционара.

Постојећи акционари имају право прече куповине ових акција приликом њихове прве продаје.²⁶⁾ То може у знатној мери укочити промет тих акција, нарочито ако се има у виду да у једном предузећу може постојати и неколико хиљада запослених који су стекли акције по основу уписа.

Због таквог начина преноса акција које су стечене по основу уписа, ималац таквих акција не би могао захтевати од емитента да му акцију која гласи на име замени за акцију на доносиоца, у складу са правилима о хартијама од вредности. Јер, пренос акција које гласе на доносиоца није у пракси могуће ограничити само на берзанску трговину.²⁷⁾

Закон није одредио да ова ограничења трају одређено време. Због тога треба сматрати да лице које је стекло акције по основу уписа никада не може пренос тих акција вршити ван берзе, и да је трајно забрањено њихово конвертовање у акције на доносиоца.

На акције по основу уписа, запосленима у предузећу и другим лицима која су одређена законом даје право закон, уколико се предузеће определило за трансформацију друштвеног капитала. То значи да предузеће не може одлучити да ће све обрачунске акције продати. Предузеће може одлучити да ће извршити докапитализацију (повећање) свог основног капитала, али и у таквом случају запослени имају право на упис акција на терет друштвеног капитала.

Акције које су стечене по основу уписа, од тренутка потписивања уговора о стицању акција, дају право акционару на учешће у управљању акционарским друштвом, сразмерно номиналној вредности стечених акција, право на дивиденду и право на део остатка стечајне масе (ако га има) након исплате поверилаца друштва.²⁸⁾ Наиме, тек од тренутка кад је завршен упис акција и закључен уговор о стицању акција, постаје извесно којим ће бројем акција располагати сваки акционар.²⁹⁾ У том погледу акције које су стечене по основу уписа на терет друштвеног капитала имају исто правно дејство као и редовне акције које је издао акционарско друштво.

3. Акције које се преносе Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених

Предузеће је дужно да пренесе 10 одсто акција од укупног капитала предузећа који се трансформише Републичком фонду за пензијско и инвалидско

26. Исти закон, члан 20. став 4.

27. Закон о облигационим односима, "Сл. лист СФРЈ" број 29/78, члан 250. став 2.

28. Закон о својинској трансформацији, члан 21.

29. Ако је вредност уписаних акција које се стичу по основу уписа већа од 60% од процењене вредности капитала предузећа које се трансформише, уписници акција стичу право на сразмерно мањи број акција – Закон о својинској трансформацији, члан 18. став 4.

осигурање запослених.³⁰⁾ Те акције имају својство приоритетних партиципативних акција без права управљања.³¹⁾ То да су у питању приоритетне акције, значи да оне дају предност код исплате дивиденде.³²⁾ Приликом доношења одлуке о издавању приоритетних акција, акционарско друштво мора одредити који ће се проценат дивиденде у односу према номиналној вредности акције сматрати као загарантован. То да су у питању партиципативне акције, значи да дају право, поред утврђене приоритетне дивиденде, и на исплату већих дивиденди ако припадају имаоцима обичних акција.³³⁾ Дакле, ако је приоритетна дивиденда 5% од номиналне вредности акције, Фонд ће имати право на тај износ чак и ако други имаоци акција могу да остваре само дивиденду у нижем проценту. Односно, ако је скупштина друштва донела одлуку да се исплати дивиденда у износу од 10% од номиналне вредности акција, онда на тај проценат има право и Фонд.

Закон не одређује да ли приоритетне акције које су пренете Фонду имају карактер кумулативних или некумулативних акција. То треба уредити одлуком о преносу приоритетних акција на Фонд. Ако то није уређено, треба сматрати да су у питању некумулативне приоритетне акције, што значи да се право на исплату неисплаћених приоритетних дивиденди не преноси у наредну годину, односно године. Наиме, треба сматрати да је ималац приоритетних акција довољно привилегован тиме што има право на првенствену наплату дивиденде.³⁴⁾ Ако акционарско друштво није у једној години остварило довољну добит да исплати приоритетну дивиденду, то право не треба преносити у наредну годину.

Пошто не дају право гласа, оне се не узимају у обзир приликом утврђивања да ли постоји кворум за рад и потребна већина за одлучивање на седници скупштине акционарског друштва.³⁵⁾

Уколико приоритетна дивиденда није у целини исплаћена у року од две године од статутом утврђеног рока за исплату дивиденде, Фонд стиче право гласа у скупштини акционарског друштва док се тај износ не исплати.³⁶⁾

Фонд не може располагати акцијама које су му пренете. Те акције стављају се у промет преко Акцијског фонда,³⁷⁾ о чему ће бити речи нешто касније.

30. Исти закон, члан 22. став 2.

31. Исти закон, члан 26. став 1.

32. Закон о предузећима, члан 230. став 6. Вучетић, др В., "Деонице као хартије од вредности", Нови Сад, 1992, стр.52.

33. Исти закон, члан 230. став 9.

34. Јанковец, др И., "Привредно право", Београд, 1996, стр.666.

35. Граић – Степановић, мр С., "Правни аспекти управљања предузећем у поступку својинске трансформације", Право и привреда, број 5-8/99, стр.211.

36. Закон о предузећима, члан 260. став 2.

37. Закон о Акцијском фонду Републике Србије, "Сл. гласник РС" број 44/98, члан 8. став 1. тачка 8.

4. Акције које се стичу уплатом

Преосталих 30% обрачунских акција заинтересована лица могу стећи уплатом (куповином) у тзв. другом кругу својинске трансформације друштвеног капитала. Законске одредбе о продаји друштвеног капитала сходно се примењују и на продају акција ради прикупљања додатног капитала (докапитализације).³⁸⁾ Уписане акције могу се отплаћивати у новцу и обвезницама Савезне Републике Југославије, кад их банке буду издале.

У другом кругу својинске трансформације право прече куповине акција имају постојећи акционари, сразмерно номиналној вредности акција стечених по основу уписа.³⁹⁾ То право треба признати и акционарима који су стекли акције по Закону о друштвеном капиталу из 1989. године. Ово из разлога што према општим правилима акционар има право прече куповине акција из нових емисија сразмерно номиналној вредности акција које већ поседује.⁴⁰⁾

Постоје два начина за стицање обрачунских акција уплатом у другом кругу својинске трансформације: са попустом и без попушта.

За сврхе ових редова од значаја је указати да се акције са попустом и без попушта издају тек након њихове уплате.⁴¹⁾ До тада оне не могу бити у промету.⁴²⁾ Те акције добијају својство акција у смислу Закона о хартијама од вредности и Закона о предузећима под условом да су уплаћене у целини, што акционару даје право и на одговарајући попуст, ако се може применити.

Дакле, тек кад су у потпуности отплаћене, акције које су у процесу трансформације друштвеног капитала купљене са попустом или без попушта добијају карактеристике редовних акција. По томе се оне суштински разликују од акција које се стичу по основу уписа (дакле бесплатно). Али и тада је њихов промет ограничен. Оне се могу стављати у промет само путем берзанских посредника преко финансијске берзе.⁴³⁾ Из тога произлази закључак да и акције које се стичу у поступку својинске трансформације друштвеног капитала уз уплату са попустом или без попушта, исто као и обрачунске акције које се стичу уписом, могу да гласе само на име.

Прописима није одређен рок у којем важи ово ограничење.

Купац акције у поступку својинске трансформације стиче право да учествује у управљању акционарским друштвом сразмерно отплаћеним акцијама. Исто тако, и право на дивиденду стиче сразмерно отплаћеним акцијама.⁴⁴⁾ Зато предузеће које продаје акције уз отплату у ратама, до њихове коначне отплате,

38. Закон о својинској трансформацији, члан 28. став 1.

39. Исти закон, члан 22. став 7.

40. Закон о предузећима, члан 284. став 1.

41. Закон о својинској трансформацији, члан 20. став 2.

42. Пресуда Врховног суда Србије, Прев.405/98 од 17. II 1999, Право и привреда, број 3-4/99, стр.111.

43. Закон о својинској трансформацији, члан 20. став 3.

44. Исти закон, члан 21.

пре одржавања сваке седнице скупштине усклађује њен састав са променама у структури капитала.⁴⁵⁾ У том погледу треба се подсетити да и приликом оснивања акционарског друштва, оснивачка скупштина доноси одлуке већином гласова по основу уплаћених акција с правом гласа.⁴⁶⁾

Лица која су уписала акције са попустом у другом кругу својинске трансформације, уз отплату на рате, могу одустати од отплате. Друштво не може судским путем захтевати да уписник акције изврши обавезу из уговора о куповини акција, тако да та обавеза има карактер природне облигације. Њима ће друштво издати онолико акција чија номинална вредност одговара извршеним уплатама, увећаним за припадајући попуст.⁴⁷⁾ Акције од чије су уплате уписници одустали преузима Акцијски фонд.⁴⁸⁾ Оне се не враћају у статус обрачунских акција, дакле у друштвени капитал.

5. Пренос неприватизованих акција Акцијском фонду

Акције које предузеће није продало до истека рока из јавног позива за други круг својинске трансформације, као и уписане акције са попустом од чије отплате су одустали уписници акција, преузима Акцијски фонд.⁴⁹⁾ Те акције имају својство приоритетних партиципативних акција без права управљања. Оне имају исту природу као и акције које је предузеће пренело Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених.

Ипак, преузете акције дају право Акцијском фонду на учешће у управљању предузећем у коме је уписано мање од 20% акција и у коме је број уписника акција под повлашћеним условима мањи од 50. Исто тако, преузете акције дају право Акцијском фонду на учешће у управљању предузећем ако приоритетна дивиденда по основу приоритетних партиципативних акција није у целини исплаћена у року од две године од статутом утврђеног рока за исплату. Ово право траје до исплате дивиденде.⁵⁰⁾ То је генерално правило које важи и за друге случајеве неисплате приоритетне дивиденде.⁵¹⁾

Акцијски фонд јавним позивима, односно преко финансијске берзе, ставља у промет непродате акције предузећа преузете у другом кругу својинске трансформације, као и акције које је предузеће пренело Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених. Исто тако, Акцијски фонд јавним позивима, односно преко финансијске берзе, ставља у промет и уписане акције од чије от-

45. Исти закон, члан 21. став 4.

46. Закон о предузећима, члан 215. став 1. Васиљевић, др М., "Коментар Закона о предузећима", Београд, 1996, стр.208.

47. О попусту Закон о својинској трансформацији, члан 12. став 4.

48. Исти закон, члан 25.

49. Исти закон, чл.24. и 25.

50. Исти закон, члан 26. став 3.

51. Закон о предузећима, члан 260. став 2.

плате су одустали уписници акција. Те акције продајом се претварају у редовне акције са правом управљања. Право да стичу акције од Акцијског фонда имају лица која нису искористила право да стекну обрачунске акције по основу уписа у неком предузећу, као и сва запослена лица у предузећима и другим субјектима у приватној својини.⁵²⁾

Акцијски фонд може преузете акције продавати и испод њихове номиналне вредности.⁵³⁾ За оне акције за које се може претпоставити да ће њихова тржишна вредност одговарати номиналној вредности, или бити већа од номиналне вредности, треба очекивати да неће ни бити потребан трећи круг својинске трансформације.

Проблеми ће се појавити због тога што ће требати доста времена да у нашој земљи заживи тржиште акција и да акције које представљају трансформисани друштвени капитал добију тржишну вредност.

Субјект својинске трансформације дужан је да преда акције Акцијском фонду.⁵⁴⁾ То значи да те акције морају постојати у виду писмених исправа. Стицање акција од Акцијског фонда мора бити уписано у књигу акционара коју је дужно да води акционарско друштво.⁵⁵⁾

Средства од продаје преузетих акција као и дивиденда по основу тих акција расподељују се Фонду за развој Републике Србије, Републичком заводу за тржиште рада и Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених.⁵⁶⁾

6. Један поглед *de lege ferenda*

Стара Србија је још 1860. године донела Трговачки законик у којем су се налазиле и одредбе о акционарским друштвима и о акцијама. Године 1896. донет је у Србији Закон о акционарским друштвима. Закон о оснивању акционарских друштава донет је 1922. године. У Југославији је 1937. године донет Трговачки закон, чија правила о акцијама и акционарским друштвима и данас заслужују пажњу. Дакле, ова земља има дугу традицију акционарства, мада је акционарство у периоду од 1946. до 1988. године из политичких разлога замрло.

Треба да се вратимо класичним правилима о акционарству и о акцијама, с тим што ћемо их освежити новим идејама из ове важне области привредног живота. Ваљда нас је искуство научило да не треба бити оригиналан по сваку цену.

52. Закон о Акцијском фонду Републике Србије, члан 8. ст. 2. и 3.

53. Аранђеловић, Н., "Закон о својинској трансформацији и ванберзанска трговина акцијама", Право и привреда, број 5-8/99, стр.519.

54. Закон о акцијском фонду, члан 21.

55. Закон о предузећима, члан 232. став 1.

56. Закон о Акцијском фонду Републике Србије, члан 24.

Акције које се користе у својинској трансформацији друштвеног капитала у предузећима представљају привремено и прелазно решење. Треба их што пре заменити акцијама у пуном смислу тог појма. Лицима која су стекла акције по посебном режиму у поступку својинске трансформације друштвеног капитала у предузећима треба омогућити да буду акционари у правом смислу те речи. На тај начин њихове акције ће постати хартије од вредности у које ће домаћи инвеститори и страни капитал моћи да имају поверења. Посебно, ради страних инвеститора, а у интересу развоја наше привреде, треба омогућити да те акције имају карактеристике које су у складу са светски прихваћеним правилима о акционарству.

У том погледу потребне су најмање три промене у нашим прописима.

Прво, својинску трансформацију друштвеног капитала треба учинити обавезном. Хибридни карактер предузећа у којима постоји и власнички и друштвени капитал треба окончати. Јер, иначе су неизбежне тешкоће приликом усаглашавања интереса акционара и представника друштвеног капитала у скупштини акционарског друштва. За друштвена предузећа која још нису приступила својинској трансформацији треба прописом одредити рок у којем су дужна да то изврше.

Друго, акције које су стечене у поступку својинске трансформације друштвеног капитала, које су стечене уписом или након потпуне уплате, треба уподобити правном режиму акција по општим прописима. Посебно треба либерализовати промет тих акција. Треба дозволити не само берзанско него и ванберзанско тржиште акција, да би на тај начин свако акционарско друштво добило адекватну тржишну вредност. Ни у земљама са развијеним тржиштем капитала, акције свих предузећа не котирају на берзи. У вези с тим требало би дозволити конверзију акција на име у акције на доносиоца. Једино приликом издавања акција у поступку трансформације друштвеног капитала, оне би морале да гласе на име да би било могуће праћење да ли је лице које је уписало акције, односно купац акција, поштовао ограничења у погледу максималног износа номиналне вредности акција које може стећи на терет друштвеног капитала.

Уколико се стане на становиште да акционаре који су под повлашћеним условима стекли акције у поступку трансформације друштвеног капитала треба стимулисати да бар за извесно време не отуђе те акције, може се прописати да њихове акције, за то време, ако их они држе, имају карактер приоритетних акција у погледу исплате дивиденде, али са правом гласа у скупштини друштва.⁵⁷⁾ То би представљало “накнаду за верност њиховом акционарском друштву”.

Треће, акционарима који су стекли акције уписом (бесплатно), а који не желе да користе право да у другом кругу својинске трансформације купе акције са по-

57. Наши прописи не забрањују приоритетне акције са правом гласа, али оне у пракси представљају изузетак. Обично се издају такве приоритетне акције које акционару не дају право гласа у скупштини друштва - Закон о предузећима, члан 221. став 2. Вучетић, др В., “Деонице као хартије од вредности”, Нови Сад, 1982 стр.52.

пустом, треба дозволити да то право продају. Купац би имао право да користи попуст на који је имао право продавац, као и право прече куповине акција у другом кругу својинске трансформације. И таква норма би омогућила убрзање својинске трансформације друштвеног капитала у предузећима.